

Informacja o rozmiarach i kierunkach czasowej emigracji z Polski w latach 2004-2017

19 listopada 2018 r.

W końcu 2017 roku przebywało czasowo za granicą około 2 540 tys. stałych mieszkańców Polski, tj. o 25 tys. więcej niż w 2016 roku

Główny Urząd Statystyczny jak co roku prezentuje szacunek liczby mieszkańców Polski przebywających czasowo za granicą (tzw. zasoby imigracyjne Polaków w innych krajach). Pierwszy szacunek uwzględniający lata 2004-2006 został opublikowany w październiku 2007 r., następne – w kolejnych latach 2008-2017. Prezentowany szacunek przedstawia liczbę emigrantów z

Polski przebywających czasowo za granicą – według stanu w końcu każdego roku (w okresie 2004-2005 i 2010-2017). Dane te nie są zatem strumieniami migracji, czyli liczbą wyjazdów w poszczególnych latach, i nie można ich sumować.

Dane za lata 2010-2017 dotyczą osób przebywających czasowo za granicą powyżej 3 miesięcy, natomiast dane dla lat 2004-2005 obejmują osoby przebywające czasowo powyżej 2 miesięcy. Warto nadmienić, że różnice wyników tych badań, wynikające ze zmiany kryterium okresu nieobecności są jednak bardzo niewielkie i dane te mogą być porównywane w czasie. Przez osoby przebywające czasowo za granicą należy rozumieć również takie osoby, które przebywają poza krajem często nawet przez wiele lat, ale nie dokonały wymeldowania z pobytu stałego w Polsce w związku z wyjazdem na stałe za granicę. Wyniki szacunków z założenia nie obejmują emigracji sezonowych Polaków, które z uwagi na czas ich trwania – najczęściej do trzech miesięcy – w większości krajów Wspólnoty podlegają uproszczonym procedurom formalno-prawnym lub w ogóle nie są rejestrowane.

Podobnie jak w poprzednich latach, prezentowane zestawienie zawiera szacunkowe dane według krajów przebywania w krajach „starej UE-15” (poza Luksemburgiem) oraz w Cyprze i Czechach. Z krajów nie będących członkami UE uwzględniono Norwegię (kraj należący do Europejskiego Obszaru Gospodarczego – EEA), która stała się ważnym kierunkiem polskiej emigracji.

Rok 2017 był kolejnym rokiem zwiększenia się zasobu imigracyjnego Polaków w krajach spoza UE – przy czym wzrost ten był mniejszy niż w roku poprzednim.

Zgodnie z wynikami opracowanego szacunku, w końcu 2017 roku poza granicami Polski przebywało czasowo około 2 540 tys. mieszkańców naszego kraju, tj. o 25 tys. (1%) więcej niż w 2016 roku. W krajach europejskich przebywało około 2 241 tys. osób (o 27 tys. więcej niż w 2016 r.), przy czym zdecydowana większość – około 2 121 tys. – w państwach członkowskich UE. Spośród krajów UE, najwięcej polskich emigrantów przebywało w Wielkiej Brytanii (793 tys.), Niemczech (703 tys.), Holandii (120 tys.) oraz w Irlandii (112 tys.). W 2017 r. odnotowano wzrost liczby Polaków przebywających w Wielkiej Brytanii oraz w Niemczech, czyli w głównych krajach docelowych emigracji z Polski w ostatnich latach. W przypadku Wielkiej Brytanii w porównaniu do 2016 r. odnotowano wzrost o 5 tys. (0,6%), z kolei w Niemczech liczba przebywających Polaków zwiększyła się o 16 tys. (ok. 2,3%). O 4 tys. (3,4%) wzrosła liczba emigrantów z Polski przebywających w Holandii. Nieznaczny wzrost zaobserwowano również w innych krajach UE – Austrii, Danii i Szwecji. Niewielki spadek liczby emigrantów z Polski w stosunku do roku poprzedniego odnotowano natomiast w Hiszpanii, Grecji i Włoszech. Jednocześnie nastąpił dalszy wzrost liczby osób, zameldowanych na stałe w Polsce, a przebywających przez okres powyżej 3 miesięcy w krajach europejskich nienależących do UE – najwięcej takich osób przebywało w Norwegii (ok. 85 tys. – podobnie jak rok wcześniej), wzrost liczby Polaków raportują m.in. Szwajcaria i Islandia.

Szacuje się, że ponad 80% czasowych emigrantów z Polski przebywa za granicą co najmniej 12 miesięcy; osoby te zaliczane są do emigrantów długookresowych.

Głównym powodem wyjazdów jest chęć podjęcia pracy za granicą. Wniosek taki wynika zarówno z danych NSP 2011, jak i innych polskich badań statystycznych prowadzonych w gospodarstwach domowych (BAEL, EU-SILC).

Najwięcej Polaków przebywało czasowo w: Wielkiej Brytanii, Niemczech, Holandii, Irlandii, Włoszech i Norwegii.

Głównym powodem wyjazdów jest chęć podjęcia tam pracy za granicą.

Wśród osób, których wyjazd za granicę został zgłoszony w jednostkach ewidencji ludności gmin najliczniej reprezentowana jest obecnie grupa wieku 30-34 lat oraz 35-39 lat. Natomiast 10 lat wcześniej były to osoby w wieku 20-24 lat i 25-29 lat. Można zatem przypuszczać, że znaczna część osób, które wyjechały za granicę w pierwszych latach po wstąpieniu Polski do UE, pozostała za granicą do chwili obecnej.

**Szacunek emigracji z Polski na pobyt czasowy w latach 2004-2017^a
(liczba osób przebywających za granicą w końcu roku)**

Kraj przebywania	Liczba emigrantów w tys.									
	2004	2005	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Ogółem	1 000	1 450	2 000	2 060	2 130	2 196	2 320	2 397	2 515	2 540
W tym Europa	770	1 200	1 685	1 754	1 816	1 891	2 013	2 098	2 214	2 241
Unia Europejska (27 krajów)^b	750	1 170	1 607	1 670	1 720	1 789	1 901	1 983	2 096	2 121
w tym:										
Austria	15	25	29	25	28	31	34	36	39	40
Belgia	13	21	45	47	48	49	49	52	54	54
Cypr	.	.	3	3	2	1	1	1	1	1
Czechy	.	.	7	7	8	8	9	9	9	9
Dania	.	.	19	21	23	25	28	30	32	33
Finlandia	0,4	0,7	3	2	2	3	3	3	3	3
Francja	30	44	60	62	63	63	63	64	64	64
Grecja	13	17	16	15	14	12	9	8	8	7
Hiszpania	26	37	48	40	37	34	32	30	29	28
Holandia	23	43	92	95	97	103	109	112	116	120
Irlandia	15	76	133	120	118	115	113	111	112	112
Niemcy	385	430	440	470	500	560	614	655	687	703
Portugalia	0,5	0,6	1	1	1	1	1	1	1	1
Szwecja	11	17	33	36	38	40	43	46	49	50
Wielka Brytania	150	340	580	625	637	642	685	720	788	793
Włochy	59	70	92	94	97	96	96	94	93	92
Kraje spoza Unii Europejskiej	20	30	78	84	96	102	112	115	118	120
w tym:										
Norwegia	.	.	50	56	65	71	79	84	85	85

^a Dane dotyczą liczby osób przebywających za granicą czasowo: dla lat 2004-2005 – powyżej 2 miesięcy, dla lat 2010-2017 – powyżej 3 miesięcy.

^b Dla lat 2004-2005 – 24 kraje, dla lat 2010-2012 – 26 krajów.

Należy zaznaczyć, że wyniki szacunku opracowanego przez GUS pokazują przede wszystkim trend oraz kierunki wyjazdów Polaków i nie powinny być traktowane jako „twarde” dane, a jedynie jako wartości przybliżone. Szacunek jest utrudniony ze względu na różne systemy ewidencjonowania przepływów migracyjnych istniejące w poszczególnych krajach, oraz różną dostępność danych o migracjach. Dane krajów przyjmujących, prezentujące liczbę Polaków lub osób urodzonych w Polsce obejmują również te osoby, które wyemigrowały z Polski na stałe i nie są objęte powyższym szacunkiem. Poza tym, poszczególne kraje przy opracowywaniu statystyk dotyczących migracji często uwzględniają różne okresy przebywania jako kryterium zaliczania osoby do imigrantów. Wiele z nich stosuje kryterium 1 roku i nie prowadzi lub nie publikuje statystyk migracji krótkookresowych. Analizę utrudnia również fakt, że część Polaków ma podwójne obywatelstwo, wobec czego osoba, która ma obywatelstwo polskie i kraju przyjmującego nie jest traktowana w tym kraju jako obywatel Polski. Pewnym utrudnieniem przy szacowaniu danych dla poszczególnych krajów jest też dość częsta sytuacja, w której osoby po opuszczeniu Polski zmieniają kraj przebywania, wyjeżdżając np. z Wielkiej Brytanii do Norwegii lub innego kraju – bardziej atrakcyjnego pod względem łatwości znalezienia pracy, oferowanych wynagrodzeń czy dostępu do szerszych świadczeń społecznych. Zdarza się, że dane innych krajów dotyczące zmiany wielkości zasobu cudzoziemców nie są spójne z danymi o strumieniach migracyjnych i ruchu naturalnym (o urodzeniach i zgonach) w danym roku, co często wynika z faktu, że dane o zasobach migracyjnych są ustalane na podstawie informacji z innych systemów niż dane o strumieniach lub uwzględniają

różnego typu korekty. Zjawisko emigracji jest trudne do uchwycenia w statystyce w całej pełni, dane innych krajów mogą nie uwzględniać wszystkich emigracji z danego kraju (w tym powrotów do Polski).

Wobec faktu, iż uzyskanie danych o rzeczywistej skali migracji z konkretnego badania lub rejestru jest niezwykle trudne, racjonalnym rozwiązaniem jest łączenie dostępnych źródeł, zarówno krajowych, jak i zagranicznych i na tej podstawie wykonanie odpowiednich szacunków. To podejście jest obecnie stosowane w polskiej statystyce migracyjnej, przy uwzględnieniu całej złożoności zjawiska migracji, wynikającej m.in. z różnych systemów ewidencjonowania migrantów. Podstawą szacunków do 2008 r. były wyniki powszechnego spisu ludności 2002 (w maju 2002 r. przebywało za granicą 786 tys. mieszkańców Polski, z czego ponad 626 tys. przez okres co najmniej 12-tu miesięcy). Dane te były aktualizowane przy wykorzystaniu krajowych i zagranicznych źródeł danych statystycznych i administracyjnych. Opracowane szacunki były prezentowane w informacjach o rozmiarach i kierunkach emigracji z Polski publikowanych w poprzednich latach¹. Z kolei podstawą szacunków dla lat 2011-2017 i korekty danych za lata 2009 i 2010 był ostatni spis ludności przeprowadzony w 2011 r. oraz zagraniczne źródła danych. Uwzględniane są również wyniki badań statystycznych GUS opartych na źródłach administracyjnych (obejmujących osoby, które zgłosiły wyjazd czasowy za granicę w ewidencji gminy) oraz badań reprezentacyjnych prowadzonych poprzez gospodarstwa domowe.

Dodatkowo, do niniejszej informacji o rozmiarach i kierunkach czasowej emigracji z Polski załączono rozszacowania liczby osób przebywających czasowo za granicą w latach 2014-2016 według płci i grup wieku emigrantów oraz charakteru ich miejsca zamieszkania przed wyjazdem (miasto/wieś) oraz według województw.

¹ <http://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/ludnosc/migracje-zagraniczne-ludnosc/informacja-o-rozmiarach-i-kierunkach-emigracji-z-polski-w-latach-2004-2016.2.10.html> (archiwum)

Opracowanie merytoryczne:

Departament Badań Demograficznych

Zofia Kostrzewa

Tel: 22 608 38 01

e-mail: Z.Kostrzewa@stat.gov.pl

Grzegorz Gudaszewski

Tel: 22 608 35 71

e-mail: G.Gudaszewski@stat.gov.pl

Rozpowszechnianie:

Rzecznik Prasowy Prezesa GUS

Karolina Dawidziuk

Tel: 22 608 3475, 22 608 3009

e-mail: rzecznik@stat.gov.pl

pod kierunkiem

Doroty Szaltys – Dyrektora Departamentu

Badań Demograficznych

Tel: 22 608 30 54

e-mail: D.Szaltys@stat.gov.pl

Wydział Współpracy z Mediami

tel.: (+48 22) 608 34 91, (+48 22) 608 38 04

e-mail: obslugaprasowa@stat.gov.pl

www.stat.gov.pl

[@GUS_STAT](https://twitter.com/GUS_STAT)

[@GlownyUrzadStatystyczny](https://www.facebook.com/GlownyUrzadStatystyczny)